

VORMSI ÕORMSÖ

Kooliaasta juba täies hoos

VEIKKO KÕRV
direktor

2. septembril algas uus kooliaasta Vormsis 19 õpilasele ning õppe- ja mängutunnid 14 lapsele lasteaias.

Septembrikuu saab ümber. Koos sellega on ehk meie I klassi päikesepoisil esimene ärvus kooliskäimisest selja taga ja tekkinud harjumus koolilapse rolliga – selgeks on saanud kõik õpetajad ja kooliruumid. Ilmselt võtab veel veidi aega selle teadmise harjumine, et koolis on natuke teistmoodi kui kodus või lasteaias. Need õpilased, kellel on juba vähemalt üks kooliaasta selja taga, teavad, kuidas see kooliskäimine käib. Tuled kooli ja lähed tundi.

Kuulad hoolega, mida õpetaja räägib, õpid hoolega ja saad ka head hinded. Vähemalt peaks see nii käima. Või kas ikka peaks? Siinkohal julgustaksin õpilasi mitte niivõrd kuulama, vaid ikka ise aktiivselt küsima, uurima, katsetama ja kogema. Hinded ja nende pärast muretsemine jäägu tahaplaanile. Õpetajatele soovin õpilastelt õppimise julgust ja oskust.

Õpetajatel tuleb alanud õppeaasta väga tõine, aga ka põnev. Uue õppekava rakendamisel kõikides klassides vajavad koostamist uued ainekavad, kus üheks oluliseks tingimuseks on lõimimine kodusse. Õppetöös olulisimaks muudatuseks on inglise keele tundide arvu suurenemine kõikides klassides alates esimesest.

Lasteaias jätkame väärtuskasvatuse õppimist ja rakendamist ning laiendame seda teemat ka

kooliõpetajatele, kellele koos lastevanematega korraldame novembris vastavasiulise koolituspäeva.

Tööd on alustanud kooli huviringid. Täna jätkub soovijaid puutöö, saalihoki, muusika, teatri ja käsitöö ringi. Plaanime ka loodusringi käivitamist, mille sisuks saavad looduse ja erinevate valdkondade seosed, näiteks jahindus, taastuvenergia, fotograafia jms.

Sellest õppeaastast on õpilaste päral direktori endine kabinet, mille omaksvõtuga ja sisustamisega õpilased tasapisi tegelevad.

Püüame anda igapäevasele nn traditsioonilisele õppetööle erinevaid värve ja värskest tanniväliseid tegevustega. September lõpeb ja oktoober algab meil kahe järjestikuse reedese projektipäevaga — Noored merele, mille käigus saadakse juurde merendusala seid teadmisi ja praktilisi oskusi ning õppereis, mille käigus külastame Lennusadama muuseumi, Patarei merekindlust ja kosmoserakenduste näitust European Space Expo. Oktoobrikuus jagub tanniväliseid tegevust pea igasse nädalasse.

2. oktoobril toimub ühine spordi- ja aiatööpäev. Samal nädalal on koolis avatud sügisnäitus ja neljapäeval saab teoks Mõhklipäeva laat.

Püüame sellel õppeaastal tuua kooli palju erinevaid külalisesinejaid. 15. oktoobril toimub lastekontsert Klaverijutud — Arvo Pärt Aliinale ja 18. oktoobril folklooriõhtu — külla on kutsutud Marju Kõivupuu, Kaarel Kõivupuu, Martin Torop. Hõimupäeva (19.10) paiku anname hoogu juurde hõimupäevade tähistamise traditsioonile ja teeme seda sel aastal «kõhu

Orm-Roberti esimene koolipäev. Foto V. Larionov

kaudu». Pakume hõimurahvaste toitu oma kooli sööklas.

26. oktoobril toimuvad kolmandat korda käsitöökojad üle maa. Osaleme selles projektis mööbli maalimise õpitooga, mida olemalunud juhendama maali-

kunstnik Tiiu Rebase. Kuu lõpus tulevad meile külla eesti lapsed Iirimaalt.

Kokkuvõtteks võib julgelt öelda, et kooliaasta on alanud hea hooga ja meil on kool, mis läheb aina paremaks.

Vallavanema veerg

MEEME VEISSON

On sügis. Aiad ja mets on muutunud kirevaks, päevad on lühenenud ja tuulisemaks. Vihmahood segavad juba teinekord õues toimetamisi. Aiakraam on enamasti saanud kasti, purki või pudelisse. Kohalik pood pannakse õhtul varem kinni ja kõrts on talveunne suikunud. Inimesigi on saarel vähemaks jäänud. Mõni vapper turist eksib nädalavahetusel saarele ning suvemajade aknaid-uksi suletakse aegamisi. Vaiksel saabub aeg, kus saarele jääb oma igapäevaseid toimetamisi tegema ainult saarerahvas, kes ka kõige pimedamal ja külmemal ajal siit ära ei ihka minna.

Igal inimesel siin saarel on selleks kindlasti oma lugu, ainult temale ainuomane põhjus veeta siin aastaid, aastakümneid. Ikka kevadest sügiseni ja sügisest kevadeni. Ja see on see aeg, kus sul, kallid vormsilane, ei ole ju kuskile kiiret. Sul ei ole vaja trügida täiskiilutud bussis või trollis, istuda niheledes autoga ummikus, et jõuda õigel ajal tööle.

Sul ei ole vaja muretseda, kas laps ikka jõudis kooli ja kuidas saada lasteaiast turvaliselt koju. Pole vaja ust lukustada, kui lähed prügiambrit tüjendama või närveerida, kas ikka võtsid õiged võtmed kaasa, kui poodi lähed. Ja reede õhtul ei pea sa osalema ülemiste naabrite tööndala lõpu puhul korraldatud väikesel peol.

Jah muidugi, see kõik on linnas. Aga maal? On ju Vormsi Tallinnast vaadates ju kauge ääremaa, veelgi enam, mere-tagune asi. Aga tegelikult... Ühendus kohaliku maakonnakeskusega on vähemalt kaks korda päevas. Eestis on külasid, kust esmaspäeval bussiga poodi minnes saad tagasi alles pühapäeval, kui just jalgsi ei taha tulla. Eestimaal ei ole aga ilmselt teist sellist maanurka, kuhu kiirabi nii kiiresti kohale jõuab, kui siin Vormsil. See aga ei ole inimese jaoks mitte vähetähtis. Pole paha!

Olulisim kõigest on aga ilmselt omavaheline läbisaamine. Ma saan aru, et ühtede ja samade inimestega pidev suhtlemine teeb närviliseks. See on väikeste kogukondade probleem kogu maailmas ja ega asjata ei õpi kosmosesse lendavate rakettide ning ümbermaailmareisile minevate jahatlaevade meeskonnad enne teele minekut koosolemist piiratud ruumis.

Soovin kõigile, et lained, mis meie randa jõuavad, oleks alati rahumeelsed ja majakad näitaks meile maailma rändama mines teed ning koju saabudes juhataks mööda veealustest karidest.

P.S. Ja kõige lõpuks veel kaks head uudist pealinnast. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist meieni jõudnud informatsiooni kohaselt peaks uus parvlaev Vormsi liinile saabuma järgmise aasta lõpus. Ja kõige lõpuks. Vabariigi Valitsus kiitis järgmise aasta eelarvega heaks Vormsi Päästekomando uue hoone rahastamise täies mahus. Järeldus — Tallinnast tuleb ikka häid uudiseid ka, kui me ise ainult hakkajad olemes.

Vallavalitsuse ja Volikogu tegemistest

- Vallavalitsus andis välja Rälby küla sauna ja veevõtukoha kasutusloa. Veevõtukohad on ehitatud väikesaarte programmi toel. Vallavalitsus kattis poole projekti omaosaluse kulust.
- Vallavalitsus võttis vastu Lennuvälja maa-ala detailplaneeringu. Planeeringu avalik väljapanek kestab kuni 20. oktoobrini. Planeeringu avalik arutelu toimub 24. oktoobril kell 10.15 koolituskeskuses. Anti välja ka Hullo automaattankla kasutusloa ja alates 16. septembrist saab saarel tankida.
- Hajaasustuse programmi taotluste esitamise viimane päev on 30. september ja vallavalitsus kinnitas programmi uue

- hindamiskomisjoni koosseisu. Hullo külas asuva Vanaveski hoone avalik enampakkumine nurjus, sest ei laekunud ühtki pakkumust. Otsustati määrata Vanaveski uueks hinnaks 16 000 eurot ja panna hoone otsustuskorras müüki kasutades selleks kinnisvarafirma teenust. Vallavalitsus teeb volikogule ettepaneku anda nõusolek Sarapuupõllu katastriüksuse 90701 001 0396 jagamiseks ja sihtotstarbe muutmiseks.
- Tänavu on oluline tulumaksu ülelaekumine ja vallavalitsus esitas volikogule lisaelarve eelnõu.
- Volikogu istung toimub 30. Septembril.

Jäätmeveo teenustasu toetus Vormsi elanikule

VALVI SARAPUU
kinnisvaraspetsialist

Sel aastal on mõni kohalik elanik pöördunud vallavalitsuse poole küsimusega jäätmeveotasu suuruse kohta.

Tuletame meelde, et lähtudes Vormsi Vallvolikogu 27.02.2012 määruse nr 3 Vormsi valla jäätmevaldajate register, registripidamise korraldamine ja jäätmeveo teenustasude kehtestamise kord¹ § 5 on kehtestatud teenustasu maksmise korraldus ja toetamine, mis sätestab:

(2) Käesoleva määruse paragrahvi 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud jäätmevaldajate jäätmeveo teenustasust 2/3 tasutakse valla eelarvest (edaspidi nimetatud toetus) järgmistel tingimustel:

1) toetust antakse ainult juhul, kui jäätmevaldajal ei ole arvestusaas-

ta 1. jaanuari seisuga Vormsi Vallavalitsuse ees täitmata rahalisi kohustusi.

2) toetuse antakse juhul, kui jäätmevaldaja on arvestusaasta 1. jaanuari seisuga Vormsi valla elanik;

3) juhul kui jäätmevaldaja kantakse esmakordselt Vormsi valla jäätmevaldajate registrisse, siis võetakse toetuse andmise aluseks tema elukoht registrisse kandmise kuupäevaga.

Seega, kui jäätmevaldaja on küll kohalik elanik, kuid on jooksva aasta 1. jaanuari seisuga vallale võlgu, siis tema maksab jäätmeveo teenustasu täies ulatuses, mis on 46 € aastas. Kui jäätmevaldaja on Vormsi elanike registris ja 1. jaanuari seisuga ei ole vallale võlgu, siis toetatakse 2/3 ulatuses valla eelarvest ja aastane jäätmeveo tasu on 15.33 €.

Olge tähelepaneliku, et kõik arved saaksid makstud.

Meie saare kaunis kodu

RIINA KAABEL

Kodumaa, kodusaar, kodusadam, kodumaja – armsaimad paigad maamunal.

Neid lausudes koged alati midagi positiivset. Mõne jaoks on see toake suures linnamajas, teise jaoks moodne villa eliittrajoonis, kolmandale tagasihoidlik maamajake põldude ja metsade vahel. Igaühele oma, kuid ometi on kõigis neis erinevates kodudes midagi, mis on omane kõigile. See on kodutunne.

See võib alata teetsast, aiavärvast, välisuksest – igaühel tema tunnetuse ja emotsiooni järgi. Suure osa sellest tundeist mõtleme me enda jaoks lihtsalt välja, see on meie peas ja südames.

Teise, sügavama osa sellest tundeist saavutame läbi hoole ja töö, mida päevast päeva rõõmuga teeme, olgu see siis tülikas muruniitmine, kraamimine või järjeniuurikate mulda panek.

Eesti Kodukaunistamise Ühendus organiseerib konkursi «Kaunis kodu» alates 1999. aastast, alates 2005. aastast «Kaunis Eesti kodu». Alates 2012 on konkursi nimi «Eesti kaunis kodu». Ürituse patrooniks on Eesti Vabariigi president.

Sellel aastal valiti Lääne-Maakonna nelja kaunima kodu hulka Rälby Bakase talu, mis on tõepoolest seda tunnustust igati väärt.

Lia ja Üllar Rosenbladi kodu Rälbys on peidus aia ja suurte puude varjus. Kui poleks teadnud, poleks seda sealt üleski leidnud. Üllataval kombel peitub siin terve suur ja väga avar majapidamine.

Sügis on juba aeda hiilinud, floksipõõsad lõkendama lõõnud ja õuntel põsed rõõmsaks võõbanud. Perenaise leian sauna juures toimetamas, ikka naeruseise ja sõbraliku. Teeme majapidamisele ringi peale. Hooned on pereisa Üllar kõik oma kätega taastanud ja ehitatud, praegugi ehitustöö pooleli, kus vanadele müüridele antakse taas uus elu.

Hoovi nurgas torkab silma ilus,

Siin käivad linnukesed pesemas. Fotod M. Veisson

Elumaja lõõmavate floksidega

hoolikalt värvitud ja klaasitud uksega majake. Pakun, et külalistemajake, aga ei. Hoopis puukuur! Ja see aed... Korralikult pügatud muru, kõnniteed, nagu joonlaua järgi laotud paest peenraaäred, ikka veel õitsev ja piinlikult puhtaks rohitud

tohtu roosipeenar, küpressid, dekoratiivsed kadakad, hulgaliselt ilutaimi ja põõsaid, vändaga kaev. Trepi ees veesilm kus linnukesed pesemas käivad ja nastik kuumal ajal joomas.

Nagu ikka on oma kodus nohtitavad inimesed tagasihoidlikud,

kes on rajanud ja kaunistanud oma kodu vaid ise-enda jaoks ja ei arva, et selles midagi erilist on. Ka on Liya pigem pisut häiritud tähelepanust ja lausub et see kõik ei ole rajatud eksponeerimiseks, vaid ise-endale iluks ja rõõmuks.

Väike ülevaade sotsiaaltöös tehtust

RIIMA KOCH

Olen aeg-ajalt ikka kirjutanud meie oma lehte mõne artikli sotsiaalalal. Täna tahaks teiega lihtsalt jagada mõnda mõtet.

Nüüd on siis aasta ja natuke rohkem möödunud sellest, kui saarele saabus väike sinine elektrauto. Sotsiaaltöötajad üle eesti panid talle toredaid nimesid – Särts, Elektrijänes jne.

Mina nimetan oma igapäevast abilist lihtsalt Elmo, sest nii on talle ka uksele kirjutatud. Kuidas siis see aasta läinud on – kõik neli aastaaega on üle elatud, nii suve soe kui ka talve külm, hanged ja jäised aknaklaasid. Vormsi tingimustes on Elmo väga hea variant, paraja suurusega, hea läbivusega nii lumest kui porist.

Oleme koos sõitnud laeva peal, mööda põldu, üle jäätee ja saanud seni hakkama ilma kinni jäämata ja kõrvalise abita. «Nagu päris auto kohe» on mõni heatahtlikult öel-

nud ja esialgselt võrristusest elektri ees on ka üle saanud, kel on olnud asja temaga sõita, pole igatahes teda maha teinud.

Autod on omavalitsustele antud 5 aastaks, nii et järgmised neli saame veel sõbralikult koos eksisteerida.

Veel tahaksin peatuda sellise vahva koosluse, nagu seltsing «Vormsi pensionärid», juures.

Viimastel aastatel on pensionäride ühendus muutunud väga aktiivseks, tahetakse sõita saarelt välja, käia, näha... nad on oma tegemistest ka ajalehe veergudel aru andnud ja need on olnud tõeliselt vahvad ettevõtmised, kuhu ka mind on kaasa võetud.

Hea, et vallavalitsus on nende tegevusele leidnud ka rahalise toe. Tänu esinasele Helle Rinnakule organiseerimise ja plaanide tegemise eest. Siinkohal tahaksingi kogu seltskonda omakorda tänada vahvate Mardilaada küllastuste, üheskoos puukoolis istikute ostmise ja näitusel käimise eest, samuti eluliste

tarkuste jagamise eest. Ning need kes veel ei ole meie aktiivsete eakatega ühinenud, siinkohal üleskutse: tulge kindlasti teisipäeviti Hulloste külakeskusesse kokkusaamistele, nii rikkalikku koogi ja suupistete lauda Vormsil kuskilt mujalt ei leia.

Natuke tahaksin ka Euroopa Liidu toiduabist kirjutada. Nimetatud toiduabi kogus on aastatega üha suurenenud. Mäletan kui oma esimesel tööaastal töin väikese autoga vallamaja kabinetis nurka mõned kastid makarone, nüüd on see kogus tõusnud 3,5 tonnini. Toon lihtsalt võrdluseks, et Haapsalu linnas on see kogus vastavalt 5,5 tonni. Muidugi oleks lihtsam olnud tellida nii nagu Haapsalu tellis: iga kuivainet 1 kg inimesele, kuid kui oli võimalik saada rohkem, siis nii sai ka tehtud, olgugi, et sellise koguse laialijaotamine ei ole mitte kerge töö.

Siinkohal aga tänud teile kõigile, koostöö eest, kes toiduabi said. Tõepoolest oli tunduvalt lihtsam nende tonnidega hakkama saada, sest te

kõik olite kokkulepitud ajal kokkulepitud kohas – oma külade bussijaamades, kärud kaasas, et oma kilod koju transportida.

Suur eelis on ka see, et meil saarel on selline auto millega ühe korraga kogu abi mandrilt ära tuua ja vallavalitsuse poolne võimalus kasutada ruume, kus siis viimane abi jagamine läbi viia.

Tegelikult on Vormsi vald tervikuna sellest abist kõvasti võitnud, sest on inimesi, kes on oma osast loobunud ja seega on osa toiduabist saanud ka kooli ja lasteaias söökla, nii et kaudselt on see abi jõudnud pea iga Vormsi pereni.

Kui midagi väga kardinaalselt ei muutu ja Euroopa Liit seda abi ikka annab, saame ka järgmisel aastal seda kasutada.

Sügis on kätte jõudnud ja pea see talvi ei tule. Hoiaime ikka üksteisega kokku, anname teada, kui keegi kuskil abi vajab ja lahendame koos ettetulevad probleemid.

Õpilased tunnevad Tulevikutalendi stipendiumi vastu aktiivset huvi

Andekate ja tublide Eesti kooliõpilaste huvi tänavuse Tulevikutalendi stipendiumikonkursi vastu on olnud kõrge ning esimese 1,5 nädalaga on 600-eurosele stipendiumile kandideerimise soovi avaldanud juba üle saja noore. Avaldusi saab esitada kuni 10. oktoobrini.

Tänavu juba kolmandat korda toimuvale 12 000 euro suuruse stipendiumifondiga Tulevikutalendi konkursile laekunud avaldusi hindab asjatundjatest koosnev žürii, mille esimees on sarnaselt mullusele mälu-mängur ja laulja Ivo Linna.

«Mullu konkursile laekunud avaldusi hinnates tõesime rahulolevalt koos teiste žüriiliikmetega, et Eesti koolides on sadu teadmistejanulisi ning silmaringi laiendamiseks huvitatud aktiivseid õpilasi, kes vajavad tuge ja innustust oma huvialadega tegelemiseks,» lausub žürii esimees, mälu-mängur ja laulja Ivo Linna. «Stipendiumikonkurs annab selleks suure võimaluse ja kutsun seetõttu kõiki õpetajaid ja lapsevanemaid üles julgustama tublised kooliõpilasi Tulevikutalendiks kandideerimisel.»

Lisaks Ivo Linnale hindavad koolinoorte taotlusi AHHA keskuse juht Andres Juur, muusik ja dirigent Tomi Rahula, olümpiasangar ja omanimelise suusakooli juht Jaak Mae, kirjanik ja kolumnist Jürgen Rooste, Eesti Lasterikaste Perede Liidu president Aage Õnapä ja stipendiumi väljapanija Maxima Eesti esindaja Ty Lehtmäe.

Žürii liikmest professionaalne muusik, koorijuht ning jalgpallikohtunik Tomi Rahula leiab, et piisava tahtmise korral ja loomulikult ka pere liikmete ning õpetajate-huvijuhtide toetusel on võimalik tegeleda silmapaistval tasemel mitme erineva valdkonnaga. «Kui noored leiavad heade õpitulemuste nimel pingutamise kõrvalt aega ja tahtmist professionaalselt veel näiteks muusika või teadusega tegeleda ning vaimsele koormusele tasakaaluks harrastada sporti, siis tuleb neid kindlasti tunnustada ja esile tõsta. Tulevikutalendi stipendiumikonkurs annab selleks väga hea võimaluse,» ütles Rahula.

Tulevikutalendi stipendiumeid antakse 5.-12. klasside tublidele õpilastele välja viies kategoorias – ühiskondlik tegevus; teadus; humanitaarteadus; kunst, muusika ja kultuur ning sport ja tervis. Taotluste esitamine algas 10. septembril ning tänase seisuga on enda konkursil osalemise soovist teada andnud üle saja kooliõpilase.

Igas kategoorias valib žürii välja viis laureaati, kellest parimaid premeeritakse Tulevikutalendi tiitli ning 600 euroga. Igas kategoorias antakse välja ka neli teist kohta, keda premeeritakse 450 euro suuruse stipendiumiga. Kokku pälvib stipendiumi 25 kooliõpilast.

Tulevikutalendi žürii soovib kõigil kandideerimisest huvitatud noortel ning nende tublide õpilaste vanematel ja õpetajatel-juhendajatel tutvuda kandideerimisinfo ja nõutavate dokumentidega aadressil www.tulevikutalent.ee. Lisainfo:

Ty Lehtmäe
žürii liige, Maxima Eesti
telefon 602 3111
mobiil 5556 6984
e-post: Ty.Lehtmae@maxima.ee

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised 2013

20. oktoobril toimuvad järjekordsed kohalike omavalitsuste volikogude valimised.

Volikogusse kandideerija peab olema kantud 31. juuli seisuga valijate nimekirja registrijärgse elukohaga selles omavalitsuses kuhu volikogusse kandideeritakse.

Meie vallas kandideerib volikogusse üks partei ja neli kohaliku valimisliidu nimekirja, kokku saab valida 37 kandidaadi vahel.

Hääleõigust omavad vähemalt 18-aastased Eesti ja Euroopa Liidu kodanikud ning teiste riikide kodanikud

ja kodakondsuseta isikud, kes elavad alaliselt Eestis. Hääletada ei saa teovõimetuse või vanglakaristuse kandmise korral. Valija peab olema kantud 20. septembri seisuga valijate nimekirja registrijärgse elukohaga selles omavalitsuses, kus hääletatakse.

Hääletamisviise on mitmeid: valimispäeval hääletamine, eelhääletamine ja elektrooniline hääletamine. Maakonnakeskuses saab elukohast sõltumatult eelhääletada neljapäevast, 10. oktoobrist kuni pühapäeva, 13. oktoobrini.

Eelhääletada saab 14.–16. oktoobrini. Igas vallas või linnas on sel perioodil avatud ka

vähemalt üks valimisjaoskond, kus saab hääletada väljaspool elukohta.

Vormsis toimub hääletamine vallamajas. Valimispäeval eraldi bussi käigus ei ole, sest on võimalik kasutada eelhääletamist. Näiteks teisipäeval 15. oktoobril on kõigil soovijatel võimalik tulla bussiga valima. Ajalehe vahelt leiata oktoobrikuu bussi ja praamigraafiku. Küsimute korral pöörduge vallamaja e-posti aadressil vv@vormsi.ee või tel 529 6318.

Kui valija ei viibi hääletamise ajal elukohas näiteks tervise- seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse korral, siis on võimalik taotleda hääletamist asukohas

(näiteks haiglas, hooldekodus, elukohas, mis ei ole tema rahvastikuregistri järgne elukoht). Selliselt hääletada on võimalik valimispäevale eelse nädala esmaspäevast kolmapäevani. Hääletamise soovist tuleb eelnevalt kirjalikult teada anda lähimale jaoskonnakomisjonile või vallavalitsusele.

Valimispäeval saab hääletada ainult oma elukohajärgses valimisjaoskonnas kell 9–20. Tervise seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse korral on võimalik taotleda hääletamist ka kodus. Kodu hääletamise taotlust saab esitada nii kirjaliku avalduse kui ka telefoni teel. Telefoni teel saab hääle-

tamiskasti koju tellida ainult valimispäeval kella 9–14-ni.

Hääletada saab ka elektrooniliselt, sõltumata valija asukohast. Elektrooniline hääletamine algab 10. oktoobril kell 9 ja lõpeb 16. oktoobril kell 18. Elektrooniliselt saab hääletada üksnes ID-kaardi või mobiili-ID ja interneti ühendusega arvuti olemasolul. E-häält on võimalik muuta, hääletades eelhääletamise ajal uuesti elektrooniliselt või minnes eelhääletamise ajal valimisjaoskonda sedeliga hääletama. Kui elektrooniliselt hääletanu muudab oma häält valimisjaoskonnas, siis läheb arvesse seal antud paberhäält.

Ootame kõiki hääletama, sest nii saab igaüks meist anda oma panuse Vormsi heaks.

Hääletamist korraldab jaoskonnakomisjon. E-posti aadress jaoskonnakomisjon@vormsi.ee Telefon 5884 5387

KANDIDAATIDE KOONDNIMEKIRI VALIMISRINGKOND NR 1

- Eesti Keskerakond nr 101 AIME PIIRSALU nr 102 HEILY PIIP nr 103 AHTO KOKK nr 104 GERT KANARBIK nr 105 RAUL PÖDER nr 106 AAVO JÜRISTO nr 107 JÜRI PAJUSTE nr 108 TOIVO HOKKONEN

- Valimisliit Ka Talvel Vormsil nr 109 ARVO ALLIK nr 110 ERIK EGEL nr 111 ANDRES KOCH nr 112 ILMAR KOPPELMAA nr 113 OVE KOSKA nr 114 LIA OSTAPENKO nr 115 URMAS PAU nr 116 SVEN RAMMUL nr 117 HARRI ROSENBLAD nr 118 IVO SARAPUU nr 119 ANTS VARBLANE

- Valimisliit Rälby 40 nr 120 ARNOLD AASAJÄRV nr 121 NIKOLAI FOMITŠJOV nr 122 TEET JÖERÜÜT nr 123 RAIVO PADAR nr 124 ENE SARAPUU nr 125 TAAVI SARAPUU nr 126 MIKK ÖÖBIK

- Valimisliit Vormsi nr 127 ANU STRENG nr 128 ELLE PUURMANN nr 129 ESTA PAULUS nr 130 HENRY TIMUSK nr 131 ANTS STRENG nr 132 JANA KOKK nr 133 ELLEN JÄRV

- Valimisliit Iseotsustava Vormsi Eest nr 134 MEEME VEISSON nr 135 KARLO HÄLVIN nr 136 TOOMAS MÄTLIK nr 137 TOOMAS PUURMANN

Talveõhtud on hea aeg enesearendamiseks, sest see on parim vahend sügismasenduse vastu

Don Miguel Ruiz jutustab edasi Lõuna-Mehhiko tolteekide iidsetel õpetustel tuginevaid tarkusi – kokkuleppeid iseendaga. Need kokkulepped suunavad meid oma elus olema avatud vabadusele, õnnele ja armastusele.

See, millele suuname enda tähelepanu, määrab, millisenä tajume maailma. Õppimine toimub läbi selle, et suuname millelegi tähelepanu ning teeme oma järelduse selle kohta, kuidas asjad toimivad – loome uskumuse millegi suhtes.

Lapsena ei saanud me enda uskumusi valida, vaid leppisime selle informatsiooniga, mida meie vanemad, kasvatajad ja sõbrad meile edastasid. Kui oleme millegagi nõus, siis ka usume seda.

Kuna enamus õpetusi põhineb sellel, mis on hea ja mis on halb, siis oleme õppinud andma asjadele (sealhulgas endale ja teistele) hinnangut. Tahe teha asju, mille eest kiidetakse ja vältida asju, mille pärast laidetakse, on viinud selleni, et püüame käituda nõnda, et teised meie tegevust heaks kiidaksid. Me kardame, et meid hüljatakse ja see hirm tekitab tunde, et ma pole piisavalt hea.

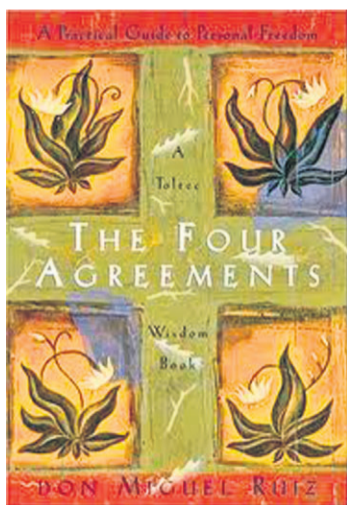
Ent kuivõrd tõesed on need uskumused, mille põhjal meie sisemine kohtunik meie tegudele hinnanguid annab?

Inimeste suurim hirm on olla tõeliselt elus, väljendada seda, kes nad tõeliselt on.

Mis on kõige naljakam selle juures on see, et kogu elu vältel pole keegi teine teinud meile nii palju haiget, kui me ise. Kahetsuse ja muretsemise kaudu süvendame enda emotsionaalseid haavu.

Need piiravad kokkulepped (piiravad uskumused) rõõvivad meilt energiat. Selle energia taastamiseks on tarvis sõlmida uued edasiviivad kokkulepped iseendaga.

Need on äärmiselt lihtsad, ent sügavad põhimõtted.

Olen laitmatu enda sõnades

Iga inimene on võlur – sõnad on tema loitsud.

Iga kord kui klatšime kedagi, loome musta maagiat. Iga kord, kui ütleme midagi head, loome tervendavat maagiat. Nii endale, kui ka teistele.

Laitmatu tähendab seda, et me ei tee iseendale kurja. Ühtlasi tähendab ka seda, et me ei tee teistele kurja. Me loobume hinnangutest ja süüdistustest ning võtame vastutuse enda sõnade ees.

Kõnelen ausalt. Väljendan seda, mida usun.

Ütlen seda, mida tõeliselt mõtlen. Ma ei pea leidma põhjendust või vabandust kasvõi selleks, et võiksin teisele inimesele öelda, et teda armastan.

Kõnelen enda ja teiste hüvanguks. Loobun enda maha tegemisest ning teiste klatšimisest.

Kasutan enda sõna jõudu tõe ja armastuse loomiseks. Iga sõna ja ütlusega külvän headust endas ja enda ümber.

Oleme laitmatud enda sõnades ja külvame viljakatesse meeltesse häid edasiviivaid sõnu ja ütlemisi.

Ma ei võta midagi isiklikult

Teised ei tee asju Sinu pärast, nad teevad seda iseenda pärast. Kõik annavad endast parima lähtuvalt enda teadlikkuse tasemest. Lihtsalt teadlikkuse tasemed on erinevad.

Teised ei tee asju minu pärast. Kui võtad asju isiklikult, võid kergesti solvuda teiste ütluste pärast ning enda kaitsmisega tekitada uusi konflikte.

Teiste teod ja ütlused on nende reaalsuse projektsioon. Teiste ütlused minu kohta on nende arusaam nende maailmast, seega peegeldavad need rohkem seda, mida nad iseendast arvavad.

Olen immuunne teiste arvamuste ja tegude suhtes, seega lasen lahti asjatutest kannatustest. Minu jaoks pole oluline, mida teised minust arvavad, sest ma tean, kes ma olen. Ma ei pea olema kõigi poolt aktsepteeritud.

Kusjuures isegi meie iseenda arvamus meist endast ei pruugi olla tõene, seega ei maksa ka seda liiga isiklikult võtta

Kujundades tugeva harjumuse mitte võtta asju isiklikult, laseme lahti vihast, kadedusest, kurbusest – me ei anna nendele emotsioonidele enda psüühilist energiat ja need hääbuavad.

Olen oletustest vaba

Meil on kombeks teha oletusi kõige suhtes. Oletuste tegemise juures peitub probleem selles, et me kipume uskuma, et need ongi tõesed.

Täpsustavate küsimuste küsimise asemel kipume tegema oletusi. Seejärel kaitseme neid oletusi, püüdes näidata, et keegi teine eksis.

Küsin julgelt täpsustavaid küsimusi ja väljendan seda, mida tegelikult tahan. Mul on alati õigus küsida ja igaühel on alati õigus öelda “jah” või “ei”.

Suhtlen inimestega parima selguse tasemel ja loobun arusaamatustest, kurbusest ja draamast. Tehtud oletuste tõttu saame asjadest valesti aru ja võtame seda isiklikult ning kõige selle tulemusena tekitame asjatut draamat.

Suurim oletus, mida inimestena teeme on oletus, et kõik näevad elu nagu meie. Me oletame, et teised mõtleavad, tunnevad ja hindavad nii nagu meie. Ühtlasi teeme oletusi iseenda kohta ja see tekitab sisemisi konflikte.

Loobun oletuste tegemisest ja olen vaba, et mõista tõe.

Annan endast alati parima

Sinu parim muutub hetkest hetke. Kujundades harjumuse anda alati endast parim, muutub Sinu parim paremaks. Kui andsid endast parima, siis oled vaba kahetsustest ja süütundest.

Kui anname endast alati parima, siis tegutseme. Me ei pea selle tegevuse eest saama tasu või püüdma rangelt tulemust saavutada. Me lihtsalt armastame tegutseda. Andes alati endast parima, tuleb ka tasu.

Tegutsemine tähendab tõeliselt elamist. Mittetegutsemine kartmist. Tegutsemine tähendab riski võtmist, et minna ja väljendada enda unistust. Kõige õnnelikumad hetked on need, kus olen tõeline mina.

Me oleme sündinud õigusega olla õnnelik. Väljendame iseenda jumalikkust tõeliselt elus olemise ja armastuse kaudu. Olla ehe. Ükskõik, millised on olud, lihtsalt annan endast parima.

Materjal pärineb internetileheküljelt <http://www.inspiratsioon.ee/raamatu-kokkuvote-neli-kokkulepet-tolteegi-tarkuse-raamat/>

TEATED

DETAILPLANEERINGU
AVALIK
VÄLJAPANEK

Vormsi Vallavalitsus võttis vastu 9.09.2013.a. otsusega nr 10K Hullo külas asuva 35 ha suuruse Lennuvälja maa-ala detailplaneeringu, mille eesmärk on määrata 1 klassi hobilennuvälja tarbeks murukattega lennuraja, lisaks mustkatttega lennuraja, ruleerimisradade asukohad, määrata ehitusõigus lennuvälja kasutamiseks vajalike hoonete ja rajatiste püstitamiseks, määrata väikese tööstusala asukoht ja liikluskeemid.

Planeering ei muuda Vormsi valla üldplaneeringut.

Planeeringu avalik väljapanek toimub 7.-20.10.2013.a. Vormsi valla veebilehel [www.vormsi.ee/avalik](http://avalik.amphora.ee/vormsivv/document.aspx?id=74145) teave <http://avalik.amphora.ee/vormsivv/document.aspx?id=74145> ja tööpäevadel Vormsi vallavalitsuses.

Igal isikul on õigus avaliku väljapaneku ajal esitada ettepanekuid ja vastuväiteid planeeringu kohta. Vastuväide on mingi planeeringulahenduse kohta mitte-nõustuva seisukoha esitamine.

Kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada posti teel või elektronpostiga vv@vormsi.ee planeeringu avaliku väljapaneku ajal 7.-20.10.2013.a.

Ettepanekute ja vastuväidete laekumisel toimub detailplaneeringu avalik arutelu neljapäeval 24.10.2013 koollituskeskuses kell 10.15. Vallavalitsus

JUUKSUR

Juuksur on saarel 9.-10. oktoobril.

TANKLA AVAMINE

Olete oodatud tankla avamisele reedel, 4. oktoobril kell 10.30. Pärast avamist on rahvamajas kaetud kohvilaud.

TEATER

4. oktoobril kell 19.30 Ivan Orav Vormsi Rahvamajas. Pärast etteastet kohtumine Andrus Vaarikuga.

JUMALATEENISTUS

Jumalateenistused Vormsi Püha Olavi kirikus oktoobrikuul: Pühapäeval, 13. oktoobril kell 11 Lõikuspüha jumalateenistus, pühapäeval, 27. oktoobril kell 11 jumalateenistus.

Päästeameti Lääne päästkeskus kutsub osalema:

Loominguvõistlus sokikudujatele

Koo sokkidele oma mõtted ohutusest või ohtudest ja saada sokid lähimasse komandosse

Kui komando on kaugel, tuleme sokkidele ise järele ja toimetame õigesse kohta

Parimatele ohutuud ja hinnalised auhinnad!

Soovi korral kontrollime suitsuanduri töökorras olekut ning vahetame anduril patareid

Võistlustöid ootame 31. oktoobriks 2013

Kõik võistlusele laekunud sokid jõuavad Sinu komando päästja jalga

Täpsem info telefonil 44 47 810

laanesokk@rescue.ee

Sügis käes ja jahimehed jälle metsas

ELLEN JÄRV
Jahiseltsi esimees

Vormsi Jahiselts palub kõigil liiklejatel olla sügiskuudel oktoobris-novembris teedel liigeldes tavapärasest ettevaatlikumad seoses algava ajukahhi perioodiga. Seda eriti nädalavahe-tustel, kui toimub aktiivne jaht.

Teavitame maaomanikke, Vormsi elanikke, et 5. oktoobril toimub selle hooaja esimene ühisjaht põtradele. Kes on ühisjahist huvitatud, palume osalema.

Kaido Valm kütitud ilvesega. Veebruar 2013. Foto E. Järv

Tegime
üheskoos
ära!

Maikuu lehes, just enne kardetud sääsesöötmise hooaja algust trükisime Vormsi lehes mõned nipid sääskede peletamiseks.

Nipid osutusid lausa üleootuste tõhusateks ja sääsk, taibukas putukas sai aru, et vormsilased on relvastunud ning ei üritanudki eriti hasartselt rünnata.

Ja üks oli seda küüslaugu lehka ka igalpool nii kõvasti üleväl. Igatahes oli kasu – sääsed lasid sel suvel elada.

Toimetus

Konses re kuda
(Kunze punane lehm)

Herbert Lagman

T. TOMINGA
Tõlge Noarootsi murrakust

Vanasti, kui ma veel väike olin, tavatses Osmussaare rahvas Spithamis käia. Siis tuldi mootorpaadiga Dirhami lahete ja enne kui siis külasse või poodi või kuhu kellelgi asja oli tuldi, istuti meile juttu ajama ja uudiseid kuulama. Aga enamasti oli neil kiire taga ja nii ei saanud õieti sotti, mida nad kiiruga vadistasid.

Saare põhjatipus on majakas ja seal lähedal see kuri-kuulus Nigrunne (Neugrundi madal). Ülemuseks majakale oli Kunse. Või Kunze, nagu oli õige kirjutada. Kunse rääkis riigirootsit ja oli pärit Soomest. Tegelikult oli ta vist otsapidi sakslane. Kui teistel oli suurele maale tulles alati hirmus kiire, siis Kunsel oli aega küll. Kannu õlle jaoks oli tal alati aega.

Ja tavaliselt ta siis tuligi, kui teadis, et meil peaks õlut olema. Kaks suurt kannu õlut

kadus Kunse sisse nii, et ta ainult rõhitses korra. Tal oli ümmargune, suur õllekõht, nagu ühel õllesõbral olema peab.

Ükskord, kui ta meiega koos kõva laari lihaklimbi-suppi oli sisse larpinud, hakkas ta tänusõnade saatel oma täis kõhtu patsutama ja siis ta käed ei ulatunud ümber kõhu kokku. See tegi meile lõpmata palju nalja. Ta oli ise ka hea naljamees.

Ükskord, kui tal linna (Haapsallu) asja oli, jättis ta meie juurde punase petroolikanistri. See seisis esiku ukse taga paar-kolm nädalat. Me väikevennaga käisime seda alatasa vaatamas. Nii ilus oli see! Vahest nägin seda isegi unes.

Mõni kuu hiljem saime väikese õekese. Ja kui Händors-Joosep, kes isaga Dirhamis paati ehitas, enne tööleminekut meilt läbi tuli ja küsis, kui suur mu õekene juba on ka, siis vastasin talle: «Ohjaa!

Ta on varsti sama suur, kui Kunse punane eliplekk!»

Händors-Joosep hirmus naerda, et silmad märjad ja iga kord, kui meile tuli, tuletas seda naerdes meelde. Ju ta rääkis seda mujalgi. Mina ei leidnud siin naljakat midagi. Õekene oli ju tõesti just nii pikk kui kõrge oli eliplekk. Ja ühtemoodi ilusad olid nad ju ka.

Tegelikult pidin ma seekord rääkima Kunse punasest lehmast. Nagu ma juba nimetasin, oli Kunse suur õllesõber. Aga ta jõi muud ja kangematki, niipalju kui kätte sai. Niisugust joomist, kus selget päeva ei tulegi ette, pidasid patuks kõik. Ja oli ka selge, et ega see hästi lõppeda saa. Kuidas aga lõpeb, oli ennegi nähtud. Põrguteed läksid nad kõik! Ja nüüd hakkasid liikuma jutud, et Kunse hakkas kuradeid nägema.

Ükskord juhtus nii. Oli just lihavõttepaiku ja saare-rahvas oli ka õlut pruulinud. Kunse võttis suure kannu õlut

majakasse vahikorda kaasa. Seal üleväl ta siis üksi rüüpas ja jauras. Vist tukkus ka. Aga kui siis silmad lahti löi, oli akna taga suur, punane, tigidate silmadega lehm. Puhus sõõrmetest tuld ka veel! Kunse sai saapa jalast kätte ja viskas. Tabas just silmade vahele sellele saatana! Aken läks katki ja lehm kadus. Aga Kunse, kes oli muidu julge mees, oli hirmuga robinal majakast alla tulnud, nii et isegi õllekann jäi üles. Ja enam üles ka ei julgenud minna.

Teisel päeval otsis ta majaka ümber kadunud saabast, aga ei leidnud midagi. Rääkis teistelegi, mis juhtunud oli ja arutles tõsimeeli, et kuidas see «saatana lehm» küll sinna üles, akna taha sai. Eks kuulajate hulgas oli neidki, kes teadsid, kus saabas on, kuid ütlesid hirmunud Kunsele: «Jaa-jaa! Ta tuli vaatama, kaugel sa joomaga oled? Seekord võttis saapa, järgmine kord võtab sinu endagi!»

Paar aastat hiljem Kunse suri. Mis tal just viga oli, ei osanud keegi öelda, kuid ta oli ikka paksemaks ja raskemaks läinud ja surres oli ka kõva auru all.

Kunse ei tahtnud kuidagi kirstu ära mahtuda. Tehti ekstra üks õige suur. Matusepäeval juhtus äikeseline ilm olema. Müristas ja väikus, mis kole. Ka kirst nagises ja naksus, nagu tahaks keegi seal jõuga end välja pressida.

Kogu tee kirikaeda oli leinarongi sabas jõlknud must, kõhn vari. Ja kui kirst alla lasti, hüppas vari sinna järele. Kõik nägid seda ja teadsid, kes see oli. Kirikhärra löi hirmuga isegi risti ette, mis muidu enam kombeks polnud. Ainult venelased olid kõvad risti ettelööjad.

Pärast seda räägiti veel aastaid Kunsest ja tema punasest lehmast. Aga mulle meenub siis alati see petroolikanister, mis mitu aega meie esikus oli olnud.